

INSTYTUT BIOTECHNOLOGII
PRZEMYSŁU ROLNO-SPOŻYWCZEGO
im. prof. Wacława Dąbrowskiego
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

SOJA

WARTOŚĆ TECHNOLOGICZNA ZE ZBIORÓW 2025 R.

Badania zrealizowane w ramach Zadania 3.: Analiza jakości surowców rolnych z uwzględnieniem zagrożenia wystąpienia substancji skażających realizowanego na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na podstawie umowy nr DRE.prz.070.1.2024

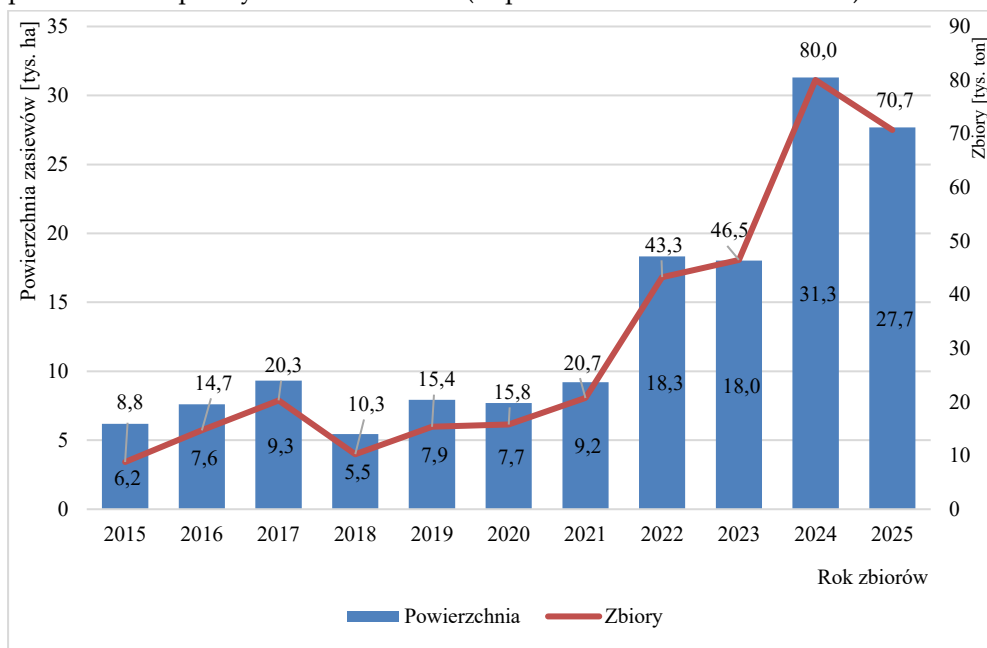

Opracowanie: Justyna Grabarczyk, Danuta Abramczyk, Angelika Skorupa

**Zakład Przetwórstwa Zbóż i Piekarstwa
Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego
im. prof. W. Dąbrowskiego - Państwowy Instytut Badawczy
Warszawa, grudzień 2025 r.
Źródło: pixabay.com**

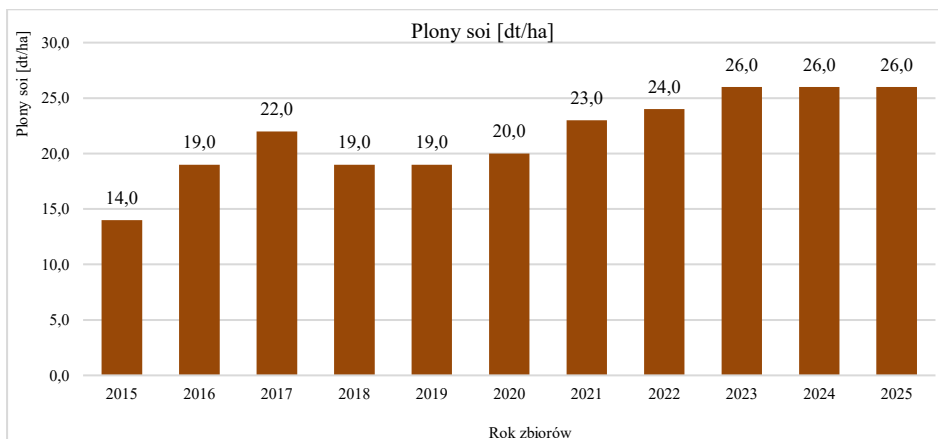
Zbiory soi według danych DG AGRI

Według danych Dyrekcji Generalnej ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich z dnia 27.11.2025 r. w roku 2025 areał zasiewów soi w Polsce oszacowano na 70,7 tys. ha, jest to o 0,3 tys. ton mniej niż w roku 2024 kiedy zbiory soi osiągnęły rekordowe 80 tys. ton. W 2025 roku powierzchnię zasiewów oszacowano na 27,7 tys. ha i była ona niższa od areału zasiewów z 2024 roku, który wyniósł 31,3 tys. ha. W stosunku do roku 2023 zauważalny jest wyraźny wzrost powierzchni uprawy oraz zbiorów soi (odpowiednio o około 35% i 34%).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych DG AGRI

Średni plon soi w 2025 r. oszacowano na 26 dt/ha, niezmiennym poziomie od 2023 roku. W stosunku do roku 2015 średni plon soi w 2025 roku był wyższy o 12 dt/ha. Natomiast w porównaniu do 2015 r. wartość ta wzrosła aż o 86%.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych DG AGRI

We wstępnym szacunku GUS dotyczącym głównych ziemiopłodów rolnych i ogrodniczych w 2025 roku z dnia 31 lipca 2025 roku, wskazano niekorzystne czynniki, mające wpływ na produkcję roślinną w roku gospodarczym 2024/25:

- chłodne dni w kwietniu i w maju ze spadkami temperatury powietrza przy gruncie (w kwietniu rejonami nawet poniżej -8°C), hamujące wzrost i rozwój roślin;
- pogłębiający się do połowy maja niedobór opadów deszczu, powodujący rejonami nadmierne przesuszenie gleby i ograniczający możliwości produkcyjne wielu roślin uprawnych,
- lokalnie występujące w czerwcu i w lipcu ekstremalne zjawiska klimatyczne, tj. burze, gradobicia i nawałnice połączone z silnym wiatrem.

Korzystnie natomiast na produkcję roślinną wpłynęły:

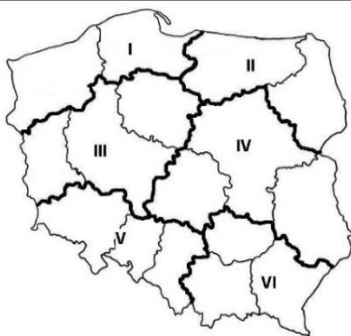
- przeprowadzenie siewów zbóż i rzepaku w optymalnych terminach agrotechnicznych;
- dobre wyrośnięcie i rozkrzewienie roślin ozimych jesienią 2024 r.;
- bardzo dobre prezimowanie upraw – niewielkie straty zimowe (zaorano jedynie 0,1% zasianej powierzchni zbóż ozimych oraz 0,2% powierzchni zasianej rzepaku ozimego);
- dobry stan zasiewów zbóż ozimych wiosną 2025 roku.

Materiał badawczy

Materiał badawczy stanowiło **73 próbki soi ze zbiorów 2025 r.** Próbki pochodziły z towarowej produkcji rolniczej z różnych rejonów klimatyczno-uprawowych, przyjętych przez Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych (COBORU) dla potrzeb oceny odmian w Polsce. Próbki zostały dostarczone za pośrednictwem Ośrodków Doradztwa Rolniczego.

Liczebność i pochodzenie próbek soi ze zbiorów 2025 roku, które badano w ZPZiP IBPRS-PIB

Rejon klimatyczno-uprawowy wg COBORU	Liczba badanych próbek	
	sztuk	% ogólnej liczby próbek
I	1	1,4
II	1	1,4
III	2	2,7
IV	17	23,3
V	12	16,4
VI	40	54,8

Rejony klimatyczno-uprawowe
w ocenie odmian prowadzonej przez
COBOR

Metody badań

W ZPZiP IBPRS-PIB wykonano oznaczenia następujących wyróżników jakościowych:

- wilgotności ziarna,
- zawartość białka,
- gęstość ziarna w stanie zsypanym PN-EN ISO 7971-3:2019.

Zawartość białka i wilgotność ziarna soi oznaczono przy użyciu analizatora całościarnowego XGrain (Infracont, Węgry) wykorzystując technikę pomiarową w zakresie bliskiej podczerwieni (NIR) z zainstalowanymi kalibracjami w odniesieniu do krajowego ziarna soi. Kalibracje zostały dostosowane do próbek soi ze zbiorów 2025 roku pochodzących z różnych rejonów kraju, o zróżnicowanych wartościach poszczególnych wyróżników jakościowych oznaczonych metodami referencyjnymi:

- wilgotność ziarna – według PN-EN ISO 665:2020;
- zawartość białka – według PN-EN ISO 20483:2014-02.

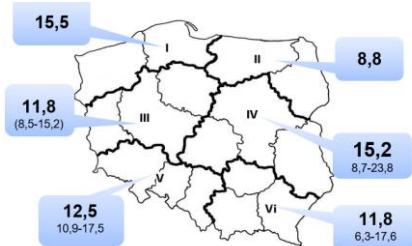
Wyniki i omówienie

Próbki soi ze zbiorów 2025 roku charakteryzowały się wilgotnością na średnim poziomie 12,6%, zawartością białka średnio 33,7% i gęstością ziarna w stanie zsypanym średnio 70,9 kg/hl.

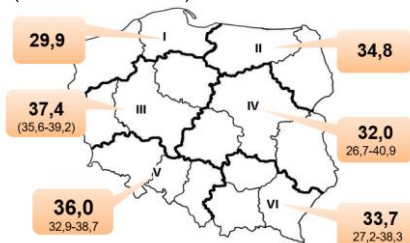
Wyniki oceny wartości technologicznej soi ze zbiorów 2025 roku

Wyróżnik jakościowy	średnia	min	max
Wilgotność ziarna (%)	12,6	6,3	23,8
Zawartość białka (%)	34,0	26,7	38,3
Gęstość ziarna w stanie zsypanym (kg/hl)	70,3	65,4	79,3

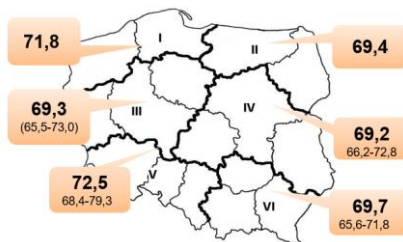
Wilgotność soi zebranej w 2025 roku kształtowała się w zakresie od 6,3 do 23,8%. Uwzględniając tylko te rejonry klimatyczno-uprawowe Polski z których dostarczono więcej niż jedną próbkę, stwierdzono, że najwyższą wilgotnością cechowała się soja zebrana w rejonie IV (średnio 15,2%), zaś najniższą pochodząca z rejonu III i IV średnio 11,8%.

Zawartość białka w próbkach soi zebranych w 2025 roku zawierała się w przedziale od 26,7 do 40,9%. Mając na uwadze tylko rejonry klimatyczno-uprawowe Polski z których dostarczono więcej niż jedną próbkę, najniższym poziomem zawartości białka charakteryzowała się soja zebrana na obszarze rejonu IV (średnio 32,0%), natomiast najwyższą zawartością białka cechowała się soja zebrana w rejonie III (średnio 37,4%).

Gęstość ziarna w stanie zsypanym w analizowanych próbkach soi z tegorocznych zbiorów przyjmowała wartości od 65,6 do 79,3%. Uwzględniając tylko te rejonry klimatyczno-uprawowe z których dostarczono więcej niż jedną próbkę, stwierdzono, że najwyższą gęstością charakteryzowała się soja zebrana w V rejonie (średnio 72,5%), zaś najniższą soja zebrana w IV rejonie (69,3%).

**INSTYTUT BIOTECHNOLOGII
PRZEMYSŁU ROLNO-SPOŻYWCZEGO
im. prof. Wacława Dąbrowskiego
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY**

ZAKŁAD PRZETWÓRSTWA ZBÓŻ I PIEKARSTWA

ul. Rakowiecka 36, 02-532 Warszawa
T: +48 22 849 04 03, zpzip@ibprs.pl
www.ibprs.pl
